

# SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemati velja: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inzerati) se sprejemajo in velja tritopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se čena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 151.

V Ljubljani, v četrtek 3. julija 1884.

Letnik XII.

## Kolera.

Kdo ga ne pozna strašnega sovražnika človeškega rodu, ki z mrzlo roko trga najnežnejše vezi družbinskega življenja ne zmenec se za obupno vpitje in milo jokanje ostalih zapuščenih sirot, katerim je iztrgal iz ljubljene srede delavnega očeta, ki jim je služil vsakdanjega kruha, ali skrbno in nad vse ljubljeno mater, ki jim ga je rezala, in sicer za njih blagor skrbela! Kdo ga ne pozna tega grozoviteža, ki kar čez noč prileze prav tihotapsko čez hribe in doline v mirne in nič hudega sluteče vasi in začne daviti ne da bi dolgo izbiral. Vse mu je dobro, staro in mlado, revno in bogato in le mili v srce segajoči glas mrtvaškega zvonu naznani proti jutru njegov prihod in njegovo smrtno žrtev! Kdo ne pozna kolere vsaj po imenu? Koliko pa je še vasi pri nas, da bi se ta strahoviti sovražnik vsega, kar se človek imenuje, ne bil še oglasil? Skoraj bi jih lahko na prste sošteli, v katerih ga v teku tega stoletja še ni bilo. In kako je delal! Znane so nam hiše, po katerih je kar od kraja pobiral od nedolžnega otroka, ki je ravno dobro shodil, pa do starega očeta, ki je pri peči ob čelešniku na rožnem venci jagode prebirajoč mirno čakal odrešenja iz te solzne doline. Zopet drugod ji je prišlo na misel, da je jela zbirati. Tu je pobrala gospodarja, tamkaj pri sosedu gospodinjjo; tukaj oba skupaj in ondi zopet le otročiče. V dveh hišah, kjer je nastopila, si ni bil enak sled za njo, ki ga je pustila.

Ta grozovitna šiba božja zopet trka na duri. Lansko leto divjala je po severni Afriki — po Egiptu, letos nastala je na Francoskem primorju ob srednjem morji v mestu Toulon, iz katerega so jo tudi že drugam zanesli, ker ljudje v smrtnem strahu vsi zbegani na vse kraje beže in tako kolero v obleki po svetu zatrosijo. Iz Toulona bežala sta pred njo dva laška delavca domu čez visoke gore. Komaj v domovino dospeli, razvezeta svoje eule in kolera ju napade. Eden je umrl, drugi ozdravil. V Marseille je bežal gimnazijalec. Domu dospeli odpre svoj kovčeg, se preobleče in kolera ga napade. Ravno tako je obolelo nekaj beguncev po drugih mestih;

francoski zdravniki pa nočejo vseh slučajev ovaditi, da ne bi po deželi prevelikega strahu in prevelike zmešnjave napravili, kar pa nikakor ne moremo odobravati. Kolero prikrivati, se pravi gada v žepu nositi, in po vsi pravici vprašamo: komu bo kaj tako abotnega na misel prišlo? Da je tudi za naše kraje nevarnost kolikor toliko pomenljiva, treba je samo pomisliti, da nas od francoskih okuženih pokrajin loči le laška dežela, da smo toraj po suhem z njimi posredno v dotiki. Kako lahko se primeri, da bo kak begun morda čez hribe pot pod noge vbral in pribežal v naše kraje, smrtnega gosta — grabežljivo kolero pa s saboj prinesel v svoji prtljagi, kakor se je to na Laškem zgodilo. Posamičnih ljudi, posebno ako vbirajo bližnjice čez hribe, nikakor ni mogoče nadzorovati, kar se pač z onimi popotniki zgodi, ki se s parniki po morji vozijo, ali pa po železnici iz ene dežele v drugo prehajajo. Tem se lahko obleka in prtljaga prekadi in se tako strupeno seme zamori. Naša vlada je sicer vse naročila, kar človeška previdnost in zdravniška vednost dan danes v tem slučaju zamorete. Mnogo pa je kljub temu slučajev, da tudi najskrbnejši pazljivost nič ne izdaja. Sovražnik se pritepe v deželo, kjer se ga ravno nihče ni nadjal in takoj svoje grozovito delo prične. Lansko leto za naše kraje nikakor ni bilo tolike nevarnosti, kajti iz Afrike se sedaj ne more drugače k nam, kakor po morji, in ondi ne pusté nobenega, da ga niso poprej dobro prekadili z vso prtljago vred in ga sicer gledé njegovega zdravja natanko preiskali.

Da kolero vročina jako pospešuje, je vsakemu znano. Toraj je letošnje hladno in deževno vreme tudi na veliko srečo, da se kolera ne more tako zelo razširjevati, kakor bi se pa morda bila, ako bi bili imeli o tem času navadno vročino. Vsem in vsakemu pa bodi priporočeno čez vse skrbeti za snaznost; vsakdo naj se skrbno varuje za slučaj, ko bi tu ali tam kdo na kolero ali driski obolel, da ne pride v dotiko in se ne onesnaži z izmečki bolnikovimi, kajti ondi so tiste strupene kali skrite, po katerih človek bolezen najpred naleze. Ako se človek te dotike skrbno varuje, potem tudi lahko postrežbo

pri bolnikih sprejme. Čist zrak in snaznost, pri vsem pa tudi zmernost, so poglavitni stebri, na katere se mora človek opirati, ako se hoče obvarovati te strašne morilke.

Kolikor bolj pripeka vročina, tim bolj se po Toulonu vsled poročil dr. Rocharda, pomorskega načelnega zdravnika v Toulonu kolera razširja. Že jih redno vsak dan po 10 umrje. Vendar pa niso še zgubili nade, da jo bodo vendar-le omejili, kar bi se jim bilo že poprej lahko posrečilo, ako bi bili bolj snago ljubili. V Toulonu so že več štacun zaprli, ker ni nikogar, da bi kupoval v tako žalostnem času, ko človek ne vé, ali bo to, kar je danes kupil, jutri še nositi zamogel. Tega sicer tudi drugod nihče ne vé, vendar pa že iz navade danes za to skrbimo, kaj bomo jutri vživali ali s čem se oblačili; v Toulonu pa te navadne gotovosti nimajo več. Toliko večji je pa strah, ki se je ondi ljudi polastil, ki na vse kraje beže. Kar je domačinov, poprijeli so se na vso moč osnaževanja okuženega mesta, osobito pa lijakov, kanalov in stranišč. Tudi pri nas bodi vsakemu vsakoršna skrb priporočena; snaznost povsod, treznost v jedi in pijati, previdno občevanje s tujci itd., da se potem ne bomo kesali, kadar bi bilo že prepozno.

## Propaganda in laška vlada.

(Dalje.)

Tako toraj se je ustanovila propaganda. Ker pa ni namen teh vrstic, obširneje opisavati njene zgodovine in delovanja, ampak le pokazati krivico sedanje laške vlade, ki je propagandi vzela skoraj vse premoženje, hočemo iz prejšnjega povzeti,

B. kaj je propaganda?

Do sedaj smo rabili besedo „propaganda“ \*) nekako v ožjem pomenu. Imenovali smo namreč s

\*) Kdor hoče kaj več zvedeti o propagandi, njeni upravi, delovanji itd., bere naj: Die Propaganda, ihre Provinzen und ihr Recht, von Dr. Otto Mejer, Professor der Rechte in Rostock, Göttingen 1852, II. Bd.

## LISTEK.

### Slovenska domovina.

Izpod Zvonimira, 26. junija.

Jaz pasem ovce svojega očeta po raznih gorah, ali najraje po prelepi gori Zvonimir. Nekoliko manjša od našega Triglava stoji sredi rodovitnih njiv in zelenih travnikov. Na vznožji rastejo lepe lipe, malo višje košate bukve in zelene smreke; sem ter tje zagledaš tudi kak hrast, ki se šopiri in hoče druga drevesa prerasti. Razun goste trave, dobre krme za ovce, mrgoli vse polno prekrasnih in lepodišečih cvetic pod košatimi drevesi. Kako prijetno je tu korakati za čedo! Gojzdno tihoto moti le lepo petje gorskih tie ali pa pišalkini glasovi kakega pastirja, ki pase ovce po gori. To je krasna, to je lepa gora Zvonimir! Zvečer pa, ko ženemo čedo s paše domov, poslušamo srebrne glasove, ki doné z vrh gore daleč okrog. Zvon mora biti gotovo srebrn in mojsterski vlit, ker njegov glas tako mirno in čarobno vpliva na človeško srce. Trud in vse težave celega dne pozabi pastir, ko za-

čuje mili glas k molitvi vabečega zvonu. Zjutranje zvonjenje ga vabi in z neko čarobno močjo vleče v goro med prelepe cvetice pod košata drevesa.

Želel sem jaz, hrepeneli so tudi drugi pastirji iti na vrh gore in ogledati si lepo planjavo in cerkvico gori stoječo. Pa nihče ne more gori. Do robu, ko se pričinja planota, se še pride, ali dalje do prekrasne cerkvice in prelepe hiše človek ne more. Neka skrivna moč je vedno vzela, ko smo tje dospeli, vid našim očem, in gorski duhovi so nas očarali, da smo popadali na tla in žalostni in vsi prestrašeni bežali k svojim čedam.

Narod v okolici je pripovedoval čudne reči o gori. Na vrhu prebiva zraven lepe cerkvice lepa, krasna, rajskomila devica, ki z milimi glasovi vabi ljudstvo k sebi. Nekteri se hvalijo, da jih je ona bogato obdarovala, to se pravi, našli so dospeli do planjave, prelepe dragocene reči, katere je ona položila tje za tiste, ki njo ljubijo in po njej hrepené.

Te in druge pripovedke so vzbudile v mojem srci neugasljivo hrepenenje ne tako po darovih, ki bi jih dobil, marveč videti prelepo devico, ali saj ogledati si krasno cerkvico in čarobno posestvo divne posestnice. Po dnevi na paši sem gonil ovce proti

vrhu in se tako bližal svoji izvoljenki. Pasel sem pozno v noč. Ko so drugi pastirji svoje čede že v hleve zaprli, sem se jaz še le pomikal po gori navzdol. Ni me bilo strah ne gorskih duhov, ne skovikanja skovirjev, čukov in sov; saj sem bil v varstvu in na posestvu čarobne posestnice device. „Znabiti sam dosežem svoj cilj in konec ter dospem na vrh k cerkvi“; kar nam vsim pastirjem skupaj ni bilo mogoče, mogoče bo samemu! Sam sem šel tedaj proti vrhu, pa še tje do roba, kjer smo prej vsi pastirji z združenimi močmi dospeli, nisem prišel. Sredi gore že močno zabobni, mrzel veter potegne in nevidni duhovi so me vrgli nazaj k čedi. A nisem obupal, čakal sem le vgodne prilike.

Ni dolgo tega. Bil je praznik, ko mi ni bilo treba ovac pasti. Lepo praznično oblečen se napotim na goro Zvonimir in komaj dospem do srede, že vidim daleč okrog mnogo naroda prihajati. Tesno mi je bilo pri sreči mislečemu, kaj ko bi ljudstvo tudi hitelo v goro! In res od vseh strani so vrel ljudje skupaj in v goro, ko bučele v panj. Ne me neč se za občinstvo hodim višje proti vrhu Zvonimira. Še nisem prišel prav do roba planjave, kar splezam na visoko košato bukev, da bi z vrha skri-

to besedo le ono kongregacijo (skupščino) kardinalov, ki so imeli nalogo, nadzorovati vse različne kolegije ali misijonska semenišča ter voditi vse misijone po svetu. Ko se je pa ustanovil collegium Urbanum, dobila je beseda širji pomen. Kaj je toraj sedaj rimska propaganda?

Rimska propaganda obsega a) kongregacijo kardinalov (S. Congregatio de propaganda fide); b) odgojevališče misijonarjev za vse dežele in narode, toraj svetovno semenišče (Collegium Urbanum de propaganda fide); c) velikansko tiskarno; d) knjižnico; e) etnografičen muzej.

1. Kongregacija kardinalov obstoji iz 10 kardinalov kot udov in 30 škofov, posvetnih duhovnikov in redovnikov kot svetovalecev. To število pa ni vedno enako. Tako smo videli, da je Gregor XV. imenoval 13 kardinalov, 2 prelata, enega redovnika in enega tajnika; in mogoče, da so bili že eni teh le častni udje. Zapisniki od l. 1634 in 1635 imenujejo le pet kardinalov.

Leta 1788 in 1797 je štela kongregacija po 22 kardinalov; l. 1827 le 19. Predsednik kongregaciji je bil vedno najstarejši ud, kar pa ni več v navadi. Ta predsednik je pri propagandi glavna oseba; on podpiše vse razsodbe in določila propagande in pritiska na nje svoj pečat. Važna oseba je tudi tajnik, kterega izbere iz najboljših pravnikov, in stanuje s predsednikom v palači, ktero ima propaganda že iz časov Urbana VIII.

Ta kongregacija se shaja k sejam po enkrat v tednu pri predsedniku, po enkrat na mesec pri papeži. To je „ministerstvo katoliških misijonov“, „središče misijonskega delovanja“ ali če hočete, „vojno ministerstvo vojskujoče se cerkve“. Vsaka država ima svoje ministerstvo, vsaka družba svoje vodstvo; tako ima tudi vesoljna cerkev osrednje vodstvo svojih misijonarjev, kterih je bilo l. 1842 nekaj nad 3000 po vseh deželah. Le vzemite v roke 5 zvezkov propagandnega bularija, ki obsega najvažnejše razsodbe kongregacije, in spoznali boste njeno plodonosno delovanje. Berite važna verska vprašanja iz dogmatike, morale, cerkvenega prava, ki jih je reševala; štejte tisoče misijonarjev, ki jih pošilja v različne dežele. Imenujte celo vrsto prefektur, vikarijatov, delegatur, škofijstev, ki jih je ustanovila po širni zemlji in jih vodi, podpira, navdušuje in oskrbuje v svrhu poguma in moči ljubezni iz svojega središča, večnega Rima, v ozki zvezi z naslednikom sv. Petra, namestnikom božjim. Ona vodi 150 škofijstev v Zedinjenih državah, Kanadi, Avstraliji, Angliji, Holandiji, 124 apostolskih vikarijatov, 34 prefektur, 6 delegatur v protestantskih in razkolniških deželah Evrope, Azije, Afrike, Amerike in na otokih Tihega morja. Svetovno cesarstvo starih Rimljanov je toraj le senca tega novega duševnega carstva. Besede v knjigi Makabejcev: „Possederunt omnem locum consilii et patientia“. (Posedli so vsak prostor svojim svetom in vztrajnostjo), spolnile so se še le v novi zavezi, po besedah Leona velicega o slavi krščanskega Rima: „Caput orbis effecta latius praesides religione divina quam dominatione terrena; minus est, quod tibi bellicus labor subdit, quam quod pax humana subiecit“ (Postal si stolica sveta ter dalje zapoveduješ z božjo vero, kakor

posvetno oblastjo; manj ti je pridobil trud vojske, kakor mir krščanski).

2. Drugi del propagande je collegium Urbanum, kterega smemo po pravici imenovati „apostolsko semenišče za vse narode“. Ker smo o njem že prej govorili, omenimo naj le nekaj še o njem. Ta zavod nima namena, vzgojevati Evropejcev za ptuje dežele, ker za to skrbé drugi kolegiji, temveč vzprejemati mladenče iz dežel nevernikov, učiti jih ter delati na to, da dobé različne dežele svoje domače ljudi kot misijonarje. Od postanka do današnjega dne so se sprejemali v collegium Urbanum nadarjeni mladenči vseh vzhodnih rodov in ver: Grki, Armenci, Sirci, Kaldejci, Kopti in Maroniti. Tu so se učili Zamorci, Malajci, Kinezi, Japonci, celó Kanaki, potomci nekdanjih Kanibalov. Ali ni to najlepša podoba vesoljne cerkve, ko se uče sv. resnice, omiko in oliko mladenči tako raznih narodnosti pred očmi sv. očeta? Navadno je bilo v tem kolegiji po sto, pa tudi več učencev; leta 1874 jih je bilo 102, ki so zastopali 20 jezikov. Izvrstni učitelji jih podučujejo v bogoslovskih vedah.

V prvi vrsti se gleda, kakor se samo ob sebi razume, na one čednosti, ki jih mora imeti duhovnik in misijonar. Čistost življenja, navdušenost in ljubezen do katoliške cerkve, to se polaga gojencem na srce. In ko si naberejo potrebno vednost, napojé svoje duše z duhom krščanskim, oborožé z orožjem duhovskim in okrepijo z blagoslovom papeževim: tedaj zapusté večno mesto ter hité z lučjo sv. vere v vroče pokrajine svoje domovine ob Tigru in Gangu, Jantsekiangu ali Misisipu, ob Nilu ali Nigru. To je sad propagande, sad katoliške cerkve.

Znamenite so vsakoletne akademije gojencev propagande na dan razglasenja Gospodovega, ko prednašajo v navzočnosti sv. očeta in kardinalov v več ko 50 jezikih in narečjih pesni in govore. Nekdo nam opiše tako akademijo tako-le: „Popotnik, ki je tako srečen, da je na razglasenje Gospodovo v Rimu, vidi pred svojimi očmi veliko čudo krščanstva, razločnost narodov v edinosti vere; on stoji ravno v ognjišči luči, ktere žarki segajo neoslabiljeni do mej zemlje in ktere solnce obsega vesoljstvo. To je lepa, ganljiva prikazen; če jo hočeš užiti, iti moraš v propagando in tam občuduj „panoramo katolicizma“. V ozidji prostorne, ozaljšane dvorane vzdiga se oder, v čigar sredi stoji na podstavu, pokritem z rudečim baržunom, doprsna podoba papeževa, kot središče edinosti. Oder in vsa dvorana napolnjena sta s sedeži, tam za gojence, tu za poslušalce; kardinali zasedejo svoje prostore in slovesnost se prične. Mlad Amerikanez iz Filadelfije otvori sejo kot predsednik s krasnim latinskim govorom. Spomin na večno znameniti dan, ko je svetu izšlo solnce pravice; edinost vere, ki so jo našli modri iz jutrovega pri jaslicah; blagodejna luč katoliške cerkve, ki pošilja svoje žarke notri do tamnih gozdov novega sveta: to je bilo nekaj misli, ki so navdajale mladega govornika. Njegove besede so bile pa le uvod in tako rekoč glavni akord, ki se je obravnaval v 39 jezikih. Slišali smo po vrsti hebrejsko, sirsko, samaritansko, kaldejsko, arabsko, turško, armensko, sabejsko, peguansko, tamulsko, kurdiško, georgijsko, altirsko, škotsko, ilirsko, bulgarsko, poljsko, nemško, angleško, indijsko, španj-

sko, portugijsko, francosko, albansko, koptiško, etiopsko in različna kitajska narečja. Vsak del sveta je imel svoje zastopnike in svoje govornike, kterih vsak je oznanjeval v svojem jeziku veliko katoliško edinost. V resnici, bilo je, kakor na binkoštni praznik v Jeruzalemu, kjer so se sešli možje vseh narodov, ki so pod solncem, in ki so slavili v svojem jeziku božjo mogočnost; bil je prizor, ki mu ga ni para, navdušujoč, ki ga more ponuditi le Rim. Arabec je govoril svoj jezik s čudnim padcem glasú, Perzijan govoril je ostro; bronasti Peguanec je bolj pel, kakor govoril; Turek je škrtal s svojimi goltniki; črni Etiopce je govoril v svojem mehkem, a vendar krepkem maternem jeziku. Ko so pa nastopili Kitajci iz Šanzi-ja in Kukvang-a, podvojila se je pazljivost in njihov pastirski govor žel je občno zahvalo. Proti konci so se zahvalili trije mladi, dvanajstletni gojenci, Hindu, Turek in Albanec, v krasni laščini občinstvu za vdeležbo.“

Take akademije so se vršile v Rimu vsako leto, dokler niso Piemontezci s silo si prilastili Rima. Zadnja je bila za časa vatikanskega zbora, ktere se je vdeležilo mnogo zbranih škofov.

Kar se učenja v tem kolegiji tiče, moramo omeniti, da se mladenči uče s prva vse predmete, kakor na gimnaziji, slednitič tudi bogoslovske in modroslovje. Da pri delih progande omenimo le collegium Urbanum, vzrok je to, da ima le ta svetovni značaj in je najožje zvezan s kongregacijo propagande, da si ona nadzoruje tudi vse druge.

## Nejevera je jalova.

(Dalje.)

A vendar v fiziologiji, ki uči, kako se začne, plodi in ohrani življenje, se je nejevera dobro skazala! Res je tukaj oznanovala nov nauk, da so stvari same po sebi nastale (samoplođenje) in da se plemena spreminjajo. Ako pa prašamo, kako se začenja tako življenje, kjer ni roditeljev, ki ni izšlo iz življenja, naravoznanci sami obupajo, da se kljubu iskanju in primerjanju tako življenje ne dá najti in zbuditi, in kar so basnili o razvitku življenja, je prej za smeh kakor odgovor na tako vprašanje. Kakošne vrednosti pa je nauk, ki je zoper vsako izkušnjo. K temu pa pride, da smo vsled Darwinove teorije v spremenljivosti plemen toliko ponižani, da se nam za avtentično pripoveduje, da smo potomci grdih opic orang-utanga in gorile.

Neverjetno! Vednost ima izobraževati, a izobraževati se vendar pravi človeka povzdigniti, njegovo bitje vzvišati. Najnovejša veda pa v svojem napredku stvar ravno na glavo stavi, hoče namreč ponižati, potlačiti, da poživiniti; a vse to bi mogli mi verovati, ker „veda“ to zahteva, dasiravno je pamet in vera zoper to. Res, da ako vera ne bode potegnila take vede iz grezi, ako viša luč ne razsvetli take teme, Bog zna, kako daleč bode zabredlo še človeštvo in kako žalostno poginilo. Ali ni tak uk narobe krščanstvo. Kakor krščanska vera človeka povišuje, tako ga ponižuje taka veda in ga uči, da je tam v nižavi doma.

vaj gledal, kaj narod hoče. Ne čakam dolgo, in prišlo je za mano ob desni in levi strani na tisoče ljudstva, toda ne skupaj. Od raznih strani, od vseh štirih vetrov so prišli v goro in se tako tudi postavili pri planjavi, da sem razločno videl presledke med došlimi. Vsi so bili ene misli. Vsi so hoteli prekrasno devico videti in ji izraziti svojo ljubezen. Pa prišli niso složni in združeni. Od štirih vetrov so prišli in ji prinesli tudi razne darove. Čez nekaj časa zakrije temen oblak solnce in celo planjavo na Zvonimiru. Strašansko je zagromelo, gora se je tresla; mrzli in gorki vetrovi so pihali. Nevidni duhovi obletavajo ves narod. Drevo, vrh kterega sem trepetaje slonel, se je šibilo in treslo. Zdaj se nekoliko razsvitli; temen oblak se spreminja v prozorno meglo in tudi ta počasi zgine. Solnce posije in pokaže se nam vsem veličasten razgled. To je bil raj, to je bila lepota, ki jo človeško oko do tedaj še ni gledalo. Na griču stoji čarobna cerkvice z zvonikom, v katerem se srebrni zvon blišči v solnčnih žarkih. Na vznožji griča vidimo kmečko, pa lepo in prekrasno hišico, ovito z vinsko trto. Zraven je vrt zasajen z raznimi sadnimi drevesi, pod kterim lepe cvetice mnogoterih barv rastejo. Prijeten duh nam nasproti prihiti in nas z vonjavo

obdaja. Za hišo imajo hlev za živino. Vse posestvo, vsa okolica in narava je tako čarobna, da nas kar vleče in vabi prestopiti mejo nad planjavo. Zdaj zapoje prav milo zagorski zvon in poje tako krasno in lepo! Začujemo kakor v daljavi prelepo petje, ktero se je vedno bližalo sredi planjave, kjer stoji hišica. Srebrni zvon potihne, solnce se skrije za bel oblak in neznatna prozorna megla zavije posestvo gorske vile v svoj plašč. Petje se sliši blizo hišice in v zraku zapazimo slovenske črke, kterih pomen je še temen. Zdaj stopi iz hišice prekrasna devica, podobna lepi mladi kmečki deklici. Oblečena je v lepo snažno obleko, kakoršno nosijo Slovenke. Pevaje lepe slovenske pesmi, spusti belo-višnjevo-rudečo zastavo iz rok in ta zleti na visok drog, na kterem obstoji. Sokol prileti visoko izpod neba in se vsede na zastavo.

Očaran od lepote cele narave, ginjen po krasnem čarobnem slovenskem petji prezale device in oslepljen po lepoti gorske posestnice trepetaje čaka narod reči, ki imajo priti. O kako lepa in krasna je ta devica! kako lepo in mило poje narodne pesmi. Kako veselo hodi in se smeja. Lica ji rudeči svež in zdrav gorski zrak. Ne pozná tujega blišča, ne tujih navad. Ona je sama za-se na svojih tleh gospodinja in ne-

izrečeno ljubi svoje domače ljudi. Kako prijetno in ljubo je bivati pri nji; ji služiti in poslušati mili glas slovenske pesmi. Kamor ona stopi, ji sledi blagoslov in zgine žalost in nemir.

Premila devica na sredo svojega posestva dospelši, vtihne, ko zagleda toliko naroda pred saboj. Čelo se ji zmračí; prej tako nebeško lepi obraz postane bleđ. Zjoka se in toči bridke solze. Nad njeno glavo beremo zdaj razločno: „Slovenska domovina — jokajoča“. Zastava vibra; sokol odleti in leta preplašen v zraku. Zdaj se zaleti in skuša besedo „jokajoča“ iz nad glave prežalostne device odtrgati, in ker mu ne gre z lahka, odleti in leta nad ljudstvom. Jokajoča devica se zdaj proti nam obrne in kliče na vse štiri vetrove: „Zahvaljujem se vam, dragi moji, za izkazano mi čast, da ste se potrudili tako visoko v goro k meni.“ Ko stopijo voditelji narodovi naprej in hočejo pred njo položiti prinesene darove, govori slovenska domovina dalje: „Vaših darov, če tudi ste jih iz ljubezni do mene prinesli, ne morem, ne smem sprejeti, ker niste složni in skupno gori prišli. Od štirih vetrov ste hodili po strmih in trnjevih potih, ter hotli po sili k mojemu domu. Ali ne vidite, da le ena sama, ona-le pot je prava pot, ki pelje k meni? Dragi, vrnite se domu. Zdru-

Na fiziologijo naslanja se zdraviloslovje. Kaj pa je napravila fiziologija iz zdraviloslovja. Vidimo ga, zdraviloslovskega učenjaka stati z nožem v roki pri raztelesovanji, ko zakliče svojim učencem: Vidite tedaj, gospoda moja, da nismo najdlji duše v tem človeku. Mesar, se vé, da najde le meso. A poznali smo v tem telesu, preden je postalo mrtvo, tudi dušo, ki mu je bila luč, in je razsvitljevala sedanjo mrtvaško hišo. Ta, ki je prižgal luč, da sveti človeškemu telesu, to je Bog. Ako ste z nejevero ugasnili največo luč, Boga, zgubila je tudi duša svetlobo in z njo vred tudi telo; tedaj, se vé, da ni duše in človek je zgolj meso, ki razno deluje. Nikakor ne tajimo, da bi to gmotno zdravilstvo, katero izvršno podpirajo razne znajdbe, ne umelo zdraviti človeškega mesa, pretipalo je vse skrivnosti naravnega organizma, pozna vse žile, kite in mišice v telesu.

Človeka pa, človeka, ki je iz duše in telesa, ta učenost ni spoznala, in obliko imela za človeka. Ako je tedaj gotovo, da je med dušo in telesom nepotr-gano vzajemno občenje, mora zdravje in bolezen na telesu tudi v zvezi biti z dušo; duša se tedaj ne sme prezirati, ko imamo opraviti s telesom, isto tako se ne sme pozabiti na telo, kedar zdravnik tako rekoč dušo v roke vzame. Kdor tedaj eno stori, a na drugo se ne ozira, ta ne doseže celega. Nejevera zdraviloslovca oškoduje in ponižuje njega vednost, katero pušča na pol pota; nesreča je to njemu samemu, ker slabi pri njem umetnost, in sramoto dela nam, ako z nami ravna kakor z drugim mesom.

Ako se zdravilna vednost ne povrne k resnici, bode zopet kljub vsemu napredku v tehniki postala otročja, a to le zaradi tega, ker preoblasta nejevera v modroslovji, iz katerega izhaja potem fiziologija. — Ako to prevdarimo, spoznali bomo, da nejevera pri imenovanih vedah ni pospešila ničesa, nove civilizacije ni prinesla, marveč še to oškodovala, človeka ni povišala marveč ponižala.

(Dalje prih.)

## Politični pregled.

V Ljubljani, 3. julija.

### Notranje dežele.

Korak za korakom morajo si *moravski Slo-vani* priboriti zopet lastna tla, ktere so jim vsled krivičnega Schmerlingovega volilnega reda ondašnji Nemci, ki se tudi k fakijskim liberalcem prište-vajo, po sili iz rok iztrgali. Počasi pojde sicer delo spod rok, pojde pa vendar-le. V kmetijskih občinah priborili so si okraj Dačiče, ktere ga so do sedaj fak-icijozni v rokah imeli. Jutri bodo volitve po mestih za deželni zbor ter obrtniško in trgovinsko zbornico. Kako se bodo le ondi izvršile, prinesel nam boče brzoglav. V Godoninu, kjer se jim vsiljuje židovsk kandidat Auspitz, so dokazali, da se je posebno s pooblastili judov mnogo sleparilo. Raznašalci legiti-macij so jih tako sleparili, da so jim druga, ponarejena pooblastila za podpis predlagali. Goljufija se je neki že javila sodniji. Fakijski čivkajo, da so tu pa tam zaradi tega propadli, ker so e. kr. urad-niki z narodnjaki glasovali; narodnjaki so pa teh misli, da, če bi jim bili uradniki res na pomoč pri-

žite se doma, delajte skupno, drug drugega podpiraje, da složno in mirno živite med saboj. Vi voditelji in učitelji hočete li narod osrečiti z vašimi prepiri? Ne osrečili, le razdvojili ga bote, ubogi narod slovenski, da razdvojen postane zasmeh svojim nasprotnikom, ter tako namesto novih pridobitev še to zgubi, kar je pridobil. Mar li tega ne umete?

Učite ljudstvo edino biti v svojem delovanji, učite ga po stari veri živeti trezno in krščansko; delajte na to, da slabe in škodljive navade opusti. Delajte z združenimi močmi v čast in slavo svoje domačije in ne osrečevajte ljudstva po svojih novo-šegnih liberalnih nazorih. Mar li tolikoletna skušnja vam še ni oči odprla, kam pripelja neednost in svojeglavno postopanje. Bodi drugače; potem pridite, sprejela bom z veseljem vas in vaše darove in vam dala v last in posest „Slovensko domovino.“

Tema nastane in nebo se pooblači. Gromi, strele švigajo po zraku in žalostno se razide narod z da-rovu domu. Prelepa prikazen zgine in potrtega srca grem po gori Zvonimir navzdol. Le mile glasove srebrnega glasu, ki vlivajo nemirnemu sreću mir, sem še dolgo čul po gori navzdol.

skočili, bi bili sijajno zmagali povsod, kakor tudi bi se bilo svestne zmage nadjati po mestih in trgih, ako bi se smeli uradniške pomoči nadjati. Uradniki severne železnice dobili so ukaz, da naj se pri vo-litvah strogo neutralno zadržé; kdor bi se proti temu pregrešil, vzeli ga bodo pri ravnateljstvu v roke. Se mu li bode kaj žalega zgodilo, bomo videli.

Nemci so govorili in obsodili politično postopanje *fakijskih liberalcev*. Na Dunaji v tretjem okraji napravili so volilen shod, na katerem sta se dva nova kandidata predstavila ter svoj pro-gram razvijala. Kandidat in občinski odbornik Edvard Struška pravi, da je pravi Nemec (ime njegovo kaže Čeha), v prvi vrsti pa da je Avstrijanec. On odločno obsoja politiko tiste klike, ki vsacemu očita, da ni Nemec, ako ne trobi v njen rog, iz katerega se čuje pruska pesem. Dalje pravi Struška, da se bo pote-goval za učiteljsko pasivno volilno pravico, kar je tudi že v mestnem odboru storil. Sicer je pa njegov program tak-le: kolikor mogoče štedljivosti, podpora vsega, kar bi razvijalo in zboljševalo narodno go-spodarstvo, vso svojo moč zastaviti pa hoče za raz-širjanje politične prostosti. Kandidat Silberer tudi trdi, da je avstrijski Nemec in da odločno obsoja politiko tistih liberalnih Nemcev bivše levice, katerih politični voz je obrnjen memo črno-rumenih kolov na Prusko! Silberer pravi, da se bo potegoval za petakarje gledé občinskih in de-želnih volitev, dalje da naj se odpravijo volilni raz-redi in vpeljava volilnih mož po predmestjih. Tudi on je za to, da se dá učiteljem volilna pravica. Pred vsem pa hoče za to skrbeti, da se skrb za reveže prevzame v državne roke itd. Slabo znamenje za liberalne junake, da jih je lastna stranka obsojati začela, ko je spoznala njihovo zagrizeno in obstanku Avstrije pogubonosno politiko. Le na ta način se bodo talmiliberalcem zapahnila vrata v državni in v deželne zборе, ako se bodo volilci sami s studom od njih obrnili. Hvala razširjenemu časnikarstvu, da so volilci dandanes že toliko podučeni, da ne bodo nič več praznega klasja za polnega imeli: Oni že sami ločijo zrnje od plev.

### Vnanje države.

*Srbija.* V štirinajstih dneh bo pričela kra-ljeva srbska pr. narodna banka po vseh od-delkih svoje delovanje. Srbski poslanec Christić v Londonu se je poslanstvu odpovedal in pravijo, da bo menda bivši finančni minister za časa Piročan-cevega kabineta, Mijatović, na poslansko mesto v London odšel. Skupščina je, kakor smo že omenili, svoje delovanje dokončala, tako mirno, kakor še nik-dar poprej. In kaj bi ga ne, ker ni imela ljudi, ki bi ji bili oporekali, kajti tiste radikale, Starčevićeve baže v Zagrebu, je vlada pozaprla in jih je še le sedaj izpustila, ko je zasedanje v skupščini že pre-nehalo. Da tako postopanje ne more dobrega sadu roditi, se samo po sebi razume.

*Nemška državna vlada* je ravno pred zaključjem državnega zbora predložila spomenico o predlogu saksonske vlade o podaljšanju malega ob-ležnega stanu za Lipsijo. V Lipsiji namreč je jako razvito tiskarstvo in se vsled tega ondi neki največ rovarskih spisov tiska in socijalističnih brošuric od ondi razširja po svetu. Dalje se mnogo socijalistov v Lipsiji tudi s tem pečá, da knjige razširjajo in razpošiljajo, ktere se v Švici ali celo v Ameriki ti-skajo in so zaradi svoje strupene in prevratne vse-bine povsod prepovedane. Lipsija je toraj, kakor nekako ognjišče, kjer se socijalizem ogreva. Iz do-sedanega obležnega stana je vlada spoznala, da je dobro, ako se še na dalje obdrži in ga je toraj zopet predlagala.

Ni ga še bilo kmalo diplomatskega zbora, ki bi imel toliko sitnosti in težav gledé svojega po-slovanja, kakor ravno sedanji o *egiptovskih raz-merah* v Londonu se posvetovajoči. Gladstone je v kamori omenil, da, ako poslanci francosko-angleško pogodbo gledé Egipta zavržejo, mora njegova vlada odstopiti. Ako se toraj to zgodi, odstopil pa bo tudi francoski pooblastenec iz diplomatske kon-ference, kajti Francozi so se odločno izrazili, da se je bodo vdeležili le tedaj, ako angleški parlament sprejme angleško-francosko pogodbo gledé Egipta. Mogoč pa je tudi še drugi slučaj, namreč to, da se konferenca srečno dokonča, da se potrdijo vsi na-sveti v konferenci, na kar pa angleškemu parlamentu na misel pride, da jih ne potrdi, kar bi zopet celo konferenco vničilo. Tako je prav lahko mogoče, da bo diplomatski zbor svoje delo vestno dovršil, vspeha pa vendar-le ne bo nobenega, ker bo morebiti an-gleška ali pa francoska trma ukrepe svojeglavno zavrgla, ki jih bodo diplomatje z najboljšo voljo določili. Nasledek tega bo pa nadaljevanje klanja ljudi po Egiptu in Sudanu, nadaljevanje kupčije s sužnji, nadaljevanje Mahdijevega samosilstva in na-daljevanje onemogle angleške okupacije, kateri je se-daj do leta 1888 poslednji obrok odločen.

nevarnih krajih enkrat do tega, da jame pridno pre-birati slovenske knjige in časnike, potem se bomo veliko lažje branili proti nemškemu navalu (nemške šole, nemški „šulferajn“, nemško uradovanje itd.), kakor do sedaj. Skoraj bi rekel, da smo potem že kakor se navadno reče, na konji. Ako bi mi hotli napraviti kako slovensko šolo na Koroškem, stala bi nas ena sama šola kakih 1000 gold. na leto. In s to bi bilo pomagano komaj eni fari. Pomislite pa, koliko lepih bukev bi se dobilo za 1000 gold.! Po vseh hribih in dolinah od Trbiža do Črne bi jih lahko prebirali.

Ktere knjige in kateri časniki bi se nakupili in razširjevali, o tem bo razsodil odbor, če se tako društvo ustanovi. Najcenejše berilo se bo dobilo, ako se plača društvenina na Mohorjeve bukve. Pa tudi molitvene bukvice vsake vrste naj bi se naku-pile v Ljubljani in razdelile med revne Slovence. Potem so priporočila vredne kratke, mične povestice pravljice, nedolžne pesmice itd. Nadalje bodo po-sebno koristne knjige kmetijsko-podučne tvarine o mlekarstvu, sadjereji, živinoreji, živinozdravništvu itd.; pa tudi natoroznanske, zemljepisne, zgodovinske, versko-naučne knjige, ako so pisane v priprostem jeziku.

Da kmet v naših časih ne sme ostati brez po-litičnega poduka, je jasno; sicer ga premotijo agenti naših nasprotnikov, ki rujejo in vrtajo po hribih in dolinah. Nevedne kmete lovijo, pa taki kmetje, ki berejo slovenske časnike, teh ne morejo vjeti! Mo-ramo jim tedaj preskrbeti tudi političnega berila, t. j. časnikov.

Pa tudi duševna jed ni dobra brez popra, in tak poper so humoristični listi. Kmet kaj smešnega najrajši bere, v tej obliki se mu pride najprej do srea. Saj žalosten je tako zadosti, če pomisli na svoje težave, tak list ga saj nekoliko razvedri.

Naj bi vsi dragi rodoljubi pomislili, da nam za tako društvo ni treba dosti denarja, da se toraj brez strahu lahko ustanovi. Če bomo manj podpore do-bili, bomo pa manj berila razdelili; zmirom bolje nekaj, kakor nič. Ljubljancani! vi morate to dru-štvo napraviti, pomagali bomo že tudi drugi.\*

*Iz Celovca, 2. julija. (Ali smo že v Prusiji?)* Ž veliko nevoljo sem bral „Grazer Tagespost“ od 1. julija, kjer je govor o neki knjižnici Berlinskega nemškega „Schulvereina“. Neverjetno je, kako ne-sramno predrzni so ovi Prusijani. Oni smatrajo Avstrijajo že kot sebi podložno deželo, in našega ce-sarja kot pruskega vazala. Sicer ne bi se mešali v naše avstrijske zadeve in ne bi kovali naklepov, kako ponemčiti avstrijske Slovence in kako Nemčiji pot gladiti do Adrije. V omenjeni pruski brošuri je naj-več govora o Slovenceh. Za ponemčenje spodnje Šta-jarske je tam narejen že ves vojni načrt. V Mari-boru hočejo napraviti „deutsches Knabenseminar“, iz katerega naj bi izhajali uradniki za spodnji Šta-jar (!), ki bi pa naj bili tudi slovenščine zmožni (kako milostno!). Za dekleta hočejo napraviti „Mädchen-fortbildungsschulen“, na katerih naj se posebno „in-tensivno uči nemški jezik in nemška zgodovina (sic!)“. Za „purgarje“ bodo napravili „literarische Cirkel“, za slovenske kmete pa „Bauerncasino's“, ktere bodo za-kladali z nemškimi časniki!

Vojni načrt zoper nas Slovence je tedaj v Bero-linu že skovan, izvršil ga bo pa sin Berolinskega „Schulvereina“, namreč Weitlofov nemški „Schul-verein“! Kakor bi Avstrija v svojih deželah nobene besede več ne imela, ukazujejo že Prusi in delajo načrte o avstrijskih deželah! Naša vlada pa se trese pred nemškim „Schulvereinom“ in mu pusti vse veljati! Kaj bi Prusi rekli, ko bi mi denar nabirali v ta namen, da se v Poznanji zatre nemški živelj in podpira poljski; ko bi mi celo tako protiprusko društvo ustanovili in ko bi napravili svojo podruž-nico v samem Berolinu? Ali ne bi diplomatske note na Dunaj letele? Ali ne bi Bismark te podružnice v Berolinu na mah zadušil in poteptal? Weitlofov „Schulverein“ pa sme slobodno s pruskim denarjem zatirati avstrijske Slovence!?

## Izvirni dopisi.

*Iz Celovca, 30. junija. (Še enkrat o „društvu za razširjanje slovenskih knjig in časnikov med slovensko ljudstvo“.)* (Konec.) Ako pripravimo sloven-sko ljudstvo na Koroškem, Štajarskem in po drugih

\*) Tako društvo je skoraj že gotovo. Vstanovljenje „Kato-liške Tiskarne“ v Ljubljani nima nobenega drugega namena. Za njeno vstanovljenje, je delovala edino ta misel; sebičnega namena ter osebnega dobička nismo niti iskali, niti le tudi od dalje pred očmi imeli. Toraj podpirajte „Katoliško Tiskarno“ z gmotnim in duševnim blagom — brez obojega namreč ni vspešnega delovanja — ker potrebna pravila za društveno de-lovanje so v nekterih urah posvetovana in gotova. Vred.

## Domače novice.

(Pogreb preč. g. Frančiška Ksav. Kramarja), kanonika stolne cerkve Ljubljanske, bil je včeraj popoldne veličasten in podoben onemu ranjkega dr. Janeza Gogale. Sprevod vodil in pokopaval je pri lepem vremenu mil. g. stolni prošt, J. Zupan, z veliko asistenco. Truplo predrazega ranjkega se je preneslo najprej v šenklaško cerkev in potem na pokopališče k sv. Krištofu. Spredaj pred trugo za sv. križem smo videli tri zastave s zastopniki katoliškega in rokodelskega društva. Na to so šli č. oo. frančiškani s križem, potem 15 duhovnov in mnogo bogoslovcev v koretlih, ki so peli žalostinke, nadalje gg. kanoniki Ljubljanski z g. voditeljem spreveda. Rakev je bila vsa ozaljšana s prekrasnimi venci. Na strani rakve, katero so po starem slovenskem običaji nosili, so stopali svetilci z gorečimi svečami. Za trugo so sledili g. državni in deželni poslanec Karl Klun, sorodniki in znanci ranjkega, za temi veliko število črno oblečenih žensk z gorečimi svečami in deputacija usmiljenih sester. Pogreba so se nadalje vdeležili c. k. dvorni svetnik, g. grof Chorinsky, vladni svetovalec g. baron Pascotini-Juriskovič, c. kr. šolski nadzornik g. J. Smolej, gg. profesorji Marn, dr. Svetina, Križnar in dr., gg. duhovniki iz Ljubljane in dežele, bogoslovci v polnem številu, uradniki magistrata, mestni odborniki in uradniki raznih javnih uradov, mnogo mestjanov, prijateljev in znancev umrlega. Kakor pri vsakem pogrebu odličnega duhovna, tako so pokazali tudi včeraj vsi pogrebci, da Slovenci še vedno časte in ljubijo svoje duhovne pastirje.

(Gosp. deželni predsednik baron Winkler) postal se je za mesec dni na odpust v Logatec.

(Kaznovanja vredna neprevidnost.) Že enkrat, pri priliki, ko je neka cvetlična posoda iz oknja pred šetalce padla, smo opomnili na nevarnost ter opominjali k previdnosti. Da ni bila le sitnost, kaže včerajšnji primerljaj, ko je na velikem trgu taka posoda neki postrežnici ravno na čelo padla, da se ji je kar kri pocedila ter so jo mogli domu peljati. Pač zdaj že spet hodi ali le nekaj nižje (na sence) naj bi jo bilo zadelo in izdihnili bi bila svojo dušo.

(Včeraj zjutraj) ob 7. uri pripeljal je Loški pôt z vozom 35letnega moža, po domače Kaparjevega iz Lontrega iz Škofje Loke, mrtvega v Ljubljano. Imel ga je v deželni bolnici oddati, ali v Spodnji Šiški je voznik zapazil, da mu je umrl in je njegovo truplo potem na Ljubljansko pokopališče odpeljal.

(Pruska trobojnica na Ljubljanski kazini) vihrala je včeraj popoldne, dokler je niso morali na vladno povelje sneti. Vsaj tako trdijo hudobni jeziki, ki hočejo vse vedeti.

(Kako Nemci sodijo o naših talmi-nemcih.) Včeraj zvečer so imeli tukajšnji talmi-nemci na korist pruskega „Schulvereina“ v kazini večerno veselico, pri kateri so se posebno plavice ostentativno podajale iz mize na mizo. V neki drugi gostilni snide se družba trdih pravih Nemcev. Bilo jih je nekako pet skupaj, doma iz trdih nemških pokrajin. Dva sta bila celó iz nemške države in Porenske dežele, eden Dunajčan in dva Štajarca. Govor se zasuje na veselico v kazini. Pravi, ne talmi-nemec, iz Porenskega reče, „da mu v kazini sicer jako vrlo ugaja, danes pa da se je je zanalašč izognil, ker taka veselica, kakor so jo danes Ljubljanski talmi-nemci ondi napra-

vili, ni drugega nego golo izzivanje na boj z drugo narodnostjo v deželi. Ako tudi pošten Nemec med nje pride, ob takih priložnosti ne vidi drugega nego nekaj mladih „petelinov“, ki se med mizami semtertje gnetejo in postopajo, kakor bi bili že celo Kranjsko pod svojo oblast spravili“. Tako sodijo trdi Nemci o ljudeh, ki se za Nemce izdajajo, žal, da pravi Nemci za nje ne marajo; mi bi se tega talmi-bлага prav radi znebili.

(Iz Polja), 3. julija, se nam poroča: Danes ob 5. uri zjutraj se je obhajala obletnica pokopa pokojnega nadučitelja gosp. Blaža Kuharja s slovesnim „Requiem“, pri katerem so v moškem zboru prav lepo peli domači peveci s pomočjo dveh gospodov iz Ljubljane. Vdeležilo se je te pobožnosti prav mnogo faranov in prijateljev ranjkega gosp. Blaža Kuharja. Naj v miru počiva!

(Deželni odbor Goriški) razposlal je tiskano poročilo o svojem delovanju, o kojem je poročal deželnemu zboru poknežene grofije Goriške in Gradiške od zadnjega zborovanja do konca maja 1884. Poročilo tiskano je v veliki četvorki na 46 straneh v slovenskem jeziku. Pridjani so mu razni izkazi in razkazi gospodarstva deželnega odbora, glavni posnetek, računski sklep in splošni inventar.

## Razne reči.

— Na Dunaji bodo imeli meseca julija pred izjemno sodnijo še nekatere glavne obravnave proti anarhistom in sicer proti takim osobam, pri katerih so zasačili bombe in dinamit pri pohišni preiskavi. Pripravljene imajo tri take tiče; prvi najbolj nevaren je nek Ferdinand Haniš, drugi je Strezar, tretji pa Josip Kirchmaier. Ko so Haniša prijeli, dobili so pri njem bombe in dinamitne patrone; tudi Kirchmaier imel je polne žepe dinamita, ko so ga prijeli. Strezarja pa dolže sokrivega, ker je dobro vedel za zlodejske naklepe Hanišove, pa jih ni ovdil. Toženi so vsi trije zaradi hudodelstva veleizdaje.

— Zdravnik dr. Brouardel v Toulonu, ki je dolgo časa dvomil, da celó z nekim prepričanjem govoril in trdil, da ondašnja kolera ni azijska, je sedaj sam pripoznal, da je azijskega izvora! Vsled tega sta strah in groza po Toulonu še mnogo večja postala. Zdravnika dr. Proust in dr. Brouardel trdita po preiskavanju, da nista zamogla nič pravega in določnega zaslediti. Nek sloveč zdravnik se je že lansko leto, ko se je kolera v Egiptu prikazala, rekel, da bo to leto 1884 poleti na južnem Francoskem moriti začela. Mož jo je nemara vganil.

## Telegrami.

Dunaj, 3. julija. „Wiener Zeitung“ pri naša imenovanje škofa Aichnerja za knezoškofa v Briksen in kanonika dr. Misje za knezoškofa Ljubljanskega.

Dunaj, 3. julija. Ruski general Todtleben je umrl.

Marseille, 2. julija. V poslednjih 24 urah umrli so trije za kolero.

Marseille, 3. julija. Včeraj so štirje za kolero umrli.

Toulon, 2. julija. Včeraj umrlo je 16 osob, med temi jih je 9 kolera pobrala. Od 10. ure zvečer do 10 zjutraj umrlo jih je 5 za kolero.

## Tuji.

2. julija.

Pri **Maliči**: Schutte, ravnatelj tovarne, s soprogo, z Dunaja. — Bellina, Wolf, Röthel in Titz, trg. potovalci, z Dunaja. — Bertold Kohn trg. potovalec, iz Prage. — Reinhold Eisl, trg. potovalec, iz Gradea. — Emerih Serenyi, profesor, iz Oedenburga. — Hertaus, c. k. poštni ravnatelj, iz Trsta.

Pri **Slonu**: Henrik Beck, trg. trg. potovalec, z Dunaja. — Jurij Močnay, trgovec, s soprogo, iz Zagreba. — Blaž Patrič, župnik, iz Blagovice. — M. Fröhlich, župnik, iz Vel. Lašič.

Pri **Bavarskem dvoru**: Janez Strum, montanist, iz Johannesthala. — Stofa, lesni kupec, iz Sežane. — Josip Gallovšek, lesni kupec, iz Kanala. — Mirosl. Zvirner, natakár, iz Belaka.

Pri **Avstrijskem cesarji**: Janez Glatzl, c. k. rač. oficijal, iz Celovca. — Ernst Glatzl, c. k. šikovnik, iz Celovca. — Karl Pimpl, izdelovatelj nožev, iz Trattenbacha. — Ivana Škofic in Marija Nilvas, iz Podbrezja. — Andr. Jekove, naitelj, iz Kamne Gorice.

## Eksekutivne dražbe.

9. julija. 1. e. džb. pos. Ana Čerček iz Doline, 1180 gl. Mokronog. — 1. e. džb. pos. Magdalena Stampf iz Dolenjega Vecenbaha, 90 gl. Kočevje.

11. julija. 3. e. džb. pos. Andrej Vidmar iz Rakitne, 4135 gl. Vrhnika. — 2. e. džb. pos. Aleš Stuler iz Bašelna. Kranj. — 3. e. džb. pos. Bara Bukove iz Bubnarec. Metlika.

12. julija. 1. e. džb. pos. Martin Dime iz Zgornje vasi, 2750 gl. Krško.

## Dunajska borza.

(Telegrafovo poročilo.)

3. julija.

|                                     |                    |
|-------------------------------------|--------------------|
| Papirna renta po 100 gl.            | 80 gl. 40 kr       |
| Sreberna                            | 81 " 40 "          |
| 4% avstr. zlata renta, davka prosta | 102 " 50 "         |
| Papirna renta, davka prosta         | 95 " 70 "          |
| Akeje avstr.-ogerske banke          | 852 " "            |
| Kreditne akeje                      | 160 gl. 299 " 40 " |
| London                              | 121 " 80 "         |
| Srebro                              | — " "              |
| Ces. cekini                         | 5 " 77 "           |
| Francoski napoleond.                | 9 " 67 1/2 "       |
| Nemške marke                        | 59 " 55 "          |

Od 2. julija.

|                                          |                    |
|------------------------------------------|--------------------|
| Ogerska zlata renta 6%                   | 121 " 95 "         |
| " " 4%                                   | 91 " 10 "          |
| " " papirna renta 5%                     | 87 " 20 "          |
| Akeje anglo-avstr. banke                 | 200 gl. 107 " 75 " |
| " " Länderbanke                          | 100 " 10 "         |
| " " avst.-oger. Lloyd v Trstu            | 550 " "            |
| " " državne železnice                    | 315 " 25 "         |
| " " Tramway-društva velj. 170 gl.        | 216 " 50 "         |
| 4% državne srečke iz l. 1854             | 250 gl. 124 " 50 " |
| 4% " " " 1860                            | 500 " 134 " 80 "   |
| Državne " srečke iz l. 1864              | 100 " 168 " "      |
| " " " 1864                               | 50 " 167 " 50 "    |
| Kreditne srečke                          | 100 " 174 " 75 "   |
| Ljubljanske srečke                       | 20 " 23 " "        |
| Rudolfove srečke                         | 10 " 18 " 75 "     |
| Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice | 107 " 40 "         |
| " " Ferdinandove sev.                    | 105 " 75 "         |
| 5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.   | 104 " 50 "         |

## Zahvala.

Za prisrčno sočutje med boleznijo in za preobilno spremstvo k pogrebu preljubega strica, prečastitega kanonika

## Frančiška Kramarja

vsem izrekam najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, 3. julija 1884.

Karl Klun,

baron Rauberjev benifcijat, državni in deželni poslanec.

## „AZIENDA“

avstrijsko-francoska

zavarovalnica za zavarovanje življenja in rent.

P. n.

Dovoljujemo si Vam naznanjati, da smo ustanovili v Ljubljani

zastopstvo za Kranjsko, Koroško in Primorsko

in je izročili gospodu

Josipu Prosenc-u,

(1)

katerega pisarna je v Slonovih ulicah št. 52.

Ta vsprejema naročila za zavarovanje ljudi v vseh kombinacijah in daje s prijaznostjo zaželjena pojasnila.

Na Dunaji dne 1. julija 1884.

Ravnateljstvo.

Izdajatelj in odgovorni vrednik Jožef Jerič.

## „AZIENDA“

avstrijsko-francoska

zavarovalnica proti nezgodam in elementarnim nesrečam

P. n.

Dovoljujemo si Vam udano naznati, da smo ustanovili v Ljubljani samostojno zastopništvo za Kranjsko in je izročili gospodu

Josipu Prosenc-u,

katerega pisarna je v Slonovih ulicah št. 52.

Ta vsprejema vsakovrstna naročila za zavarovanje proti ognju in daje radovoljno zaželjena pojasnila.

V Gradci, v 1. dan julija 1884.

(1)

Z velespoštovanjem

Zastopstvo „AZIENDE“

avstrijsko-francoske zavarovalnice proti nezgodam in elementarnim nesrečam v Gradci.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.